

Volop beweging in Belgische zuivelmarkt

Juist nu Milcobel liever minder dan meer melk verwerkt, kondigt het Nederlandse A-ware aan dat het twee melkpoedertorens in het Vlaamse Aalter van FrieslandCampina wil overnemen en melkveehouders wil werven. Ondertussen blijft de melkaanvoer in België toenemen en groeit de internationale belangstelling voor al die extra melk. Maar levert dat ook betere melkprijzen op?

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

‘Waar beweging is in de markt, is ruimte voor handel.’ De uitspraak van Germ Bruinsma, manager veehouderijzaken bij Farmel, geldt op dit moment zeker voor de Belgische zuivelmarkt. Farmel is een internationale speler in onder meer handel in boerderijmelk. ‘We merken momenteel dat veel boeren in België nieuwsgierig zijn naar onze organisatie. We worden regelmatig uitgenodigd voor gesprekken, omdat bedrijven groeien en er veel te doen is over melkprijzen en melkafname.’

Bruinsma verwijst naar zuivelcoöperatie Milcobel, die moeite heeft om het almaar groter wordende melkaanbod optimaal tot waarde te brengen, maar zeker ook naar Royal A-ware. De Nederlandse particuliere zuivelverwerker kondigde eind vorig jaar aan twee poedertorens van FrieslandCampina in het Vlaamse Aalter te willen overnemen.

A-ware stelt dat de geplande aankoop van de torens, goed voor een capaciteit van 45.000 ton melkpoeder op jaarbasis, ‘past in de strategie om een breed product-

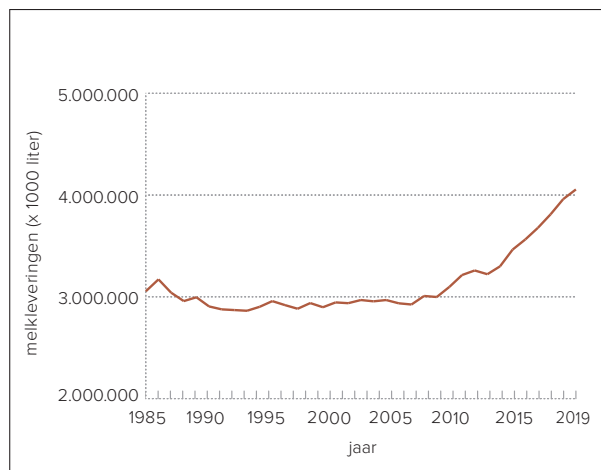
portfolio aan te kunnen bieden aan onze klanten’. Nadere toelichting wil A-ware pas eind januari geven, omdat de koop officieel nog niet is afgerond. Maar in een persbericht meldde A-ware wel dat het Luc Van Hoe heeft aangesteld als directeur melkveehouderijzaken België. Hij moet melkveehouders gaan werven voor de levering van melk. Van Hoe heeft internationale ervaring in de zuivelwereld en was onder meer werkzaam bij Milcobel.

173 boeren vertrekken bij Milcobel

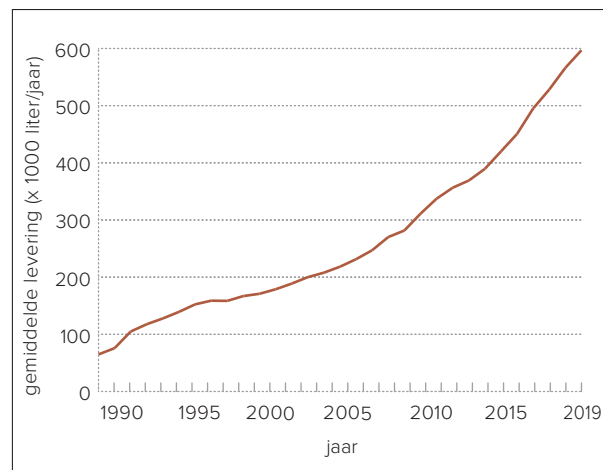
‘De melkaanvoer blijft zich hier ontwikkelen’, zo reageert Renaat Debergh op de huidige situatie in de Belgische zuivelmarkt. Debergh is woordvoerder van BCZ, de overkoepelende organisatie voor Belgische zuivelverwerkers. ‘In 2006 leverden Belgische melkveehouders nog 2,9 miljard liter melk aan de zuivelindustrie, in 2019 lag dat op 4,2 miljard liter’, zo schetst hij de ontwikkelingen van het melkaanbod.

Milcobel, de grootste zuivelwerker van België, kende

Figuur 1 – Nationale melkproductie in België (bron: BCZ)

Figuur 2 – Geleverde melk per bedrijf in België (bron: BCZ)

zelfs een groei van 35 procent in de laatste vijf jaar. Die explosieve groei aan melk levert wel problemen op. Milcobel moest te veel melk verwerken in minder hoogwaardige producten en bungelt daardoor al jaren onderaan de internationale melkprijsvergelijkingen. Afgelopen najaar kondigde de nieuwe Milcobel-directeur Nils van Dam daarom forse maatregelen aan om het melkaanbod te reguleren en de noodlijdende organisatie te redden. Verlichting van de zorgen over het surplus aan melk kwam sneller dan verwacht. Per 1 januari dit jaar hebben 173 leden zich gemeld om op te stappen bij Milcobel. Samen zijn ze goed voor 170 miljoen liter. De vermindering van het melkaanbod levert Milcobel ademruimte op en wellicht betere melkprijzen. De vraag is of het bij deze 173 bedrijven zal blijven. Immers, A-ware heeft gemeld dat het actief melkveehouders wil gaan werven. Ook bij Farmel kunnen ze nog wel meer melk gebruiken. Farmel haalt in België momenteel bij zestig melkveehouders melk op. Gezamenlijk zijn ze goed voor meer dan zestig miljoen kg melk op jaarbasis, vertelt Germ Bruinsma. 'We groeien er gestaag. Op dit moment merken we een toenemende vraag naar weidemelk bij onze afnemers. Al onze huidige leveranciers in België produceren VLOG-melk, maar eventuele nieuwkomers zullen daarnaast hun koeien moeten weiden. We spelen in op wat de markt vraagt.'

Internationale interesse door lage melkprijs

Internationale aandacht voor Belgische melk is niet nieuw, stelt Renaat Debergh. 'Franse zuivelondernemingen zoals Lactalis en Danone, maar ook het Deense Arla zijn hier actief. Dat A-ware zich nu meldt, bevestigt dat Belgische melk in Europa op waardering kan rekenen.' A-ware is eigenlijk niet echt nieuw. 'BCZ heeft 28 leden die 98 procent van de Belgische melk verwerken. A-ware is lid via het roomverwerkende bedrijf La Concorde, dat enkele jaren geleden is overgenomen door A-ware. Maar tot nu toe was A-ware niet actief in de melkophaling.' Het is een interessante vraag of de buitenlandse interesse komt door de, internationaal gezien, lagere melkprijzen in België. Bij een goedkopere inkoop van melk kan bij een minder hoogwaardig product als melkpoeder immers toch winst gemaakt worden. A-ware onthoudt

zich van commentaar. Eddy Leloup, verantwoordelijk voor coöperatiezaken bij Milcobel, wil evenmin uitspraken doen over de komst van A-ware of de gestage groei van Farmel. 'We focussen ons op onze eigen organisatie, dat heeft nu topprioriteit.'

Afgelopen jaar weer meer melk

FrieslandCampina is juist bezig om minder melk te verwerken in België. In 2015 nam de zuivelverwerker afscheid van 400 van de 960 leveranciers. Strengere eisen, zoals een grupalverbod per 1 januari dit jaar, zorgden er ook voor dat leveranciers zich vorig jaar gedwongen voelden om op te stappen of eerder dan gepland te stoppen met melken. In Aalter blijft FrieslandCampina houdbare melkproducten voor de Vlaamse markt produceren. Maar de verkoop van de poedertorens geeft wel aan dat er van groei in melkverwerking voor de melkleveranciers – in de zomer van 2020 waren het er nog 280 – niet veel verwacht hoeft te worden. 'Het overplaatsen van activiteiten of het sluiten van bepaalde productielocaties voor verschillende locaties in Nederland, Duitsland en België past in de benadering van het verder optimaliseren van onze organisatie', laat Jan-Willem ter Avest, woordvoerder van FrieslandCampina, weten. Ondertussen blijft het melkaanbod in België toenemen. 'De laatste cijfers van december 2020 kennen we nog niet, maar de verwachting is dat vorig jaar ook weer tussen de drie en vier procent meer melk is geleverd', aldus Debergh.

De zuivelcoöperaties FrieslandCampina en Milcobel hebben geen behoefte aan die extra melk, maar blijktbaar zien particuliere zuivelverwerkers juist kansen. Volgens Bruinsma zijn Belgische veehouders minder 'getrouwd' met hun zuivelafnemer dan de meer 'honkvaste' Nederlandse veehouders. 'Ze zijn eerder bereid over te stappen, maar dat zal er ook mee te maken hebben dat ze niet verwend zijn met de melkprijs', aldus Bruinsma, die niet wil zeggen welke meerprijs Farmel biedt. Hij houdt het bij de opmerking dat 'een samenwerking voor beide partijen meerwaarde moet opleveren'. Het is te hopen dat al die (nieuwe) aandacht voor Belgische melk uiteindelijk een positieve uitwerking zal hebben op de melkprijs voor alle melkveehouders. |